

Vint-i-cinc anys menys un dia, d'Antonio Álamo

(versió en català de Lurdes Malgrat)

El dramaturg i narrador Antonio Álamo (Còrdova, 1964), actual director del Teatre Lope de Vega de Sevilla, va obtenir l'any 2005 el XXX Premi Born de Teatre de Ciutadella de Menorca amb l'obra *Veinticinco años menos un día*. És la segona vegada que rep el guardó menorquí, la primera havia estat el 1996 per l'obra *Los enfermos*.

L'any 2006, *Veinticinco años menos un día* apareix publicada a la revista *Primer Acto. Cuadernos de Investigación Teatral*. És una edició bilingüe amb una acurada versió en català de Lurdes Malgrat.

L'obra d'Antonio Álamo neix d'un llibre d'assaig de David Mamet, *True and False: Heresy and Common Sense for the Actor* (1998), i d'un conte de Julio Cortázar, "Instrucciones para John Howell", inclòs en el recull *Todos los fuegos el fuego* (1966).

La situació central del conte de Julio Cortázar, element clau de l'obra d'Antoni Álamo, és la d'un home que assisteix a la representació d'una comèdia i, abans de començar el segon acte, és cridat als camerinos i invitat a continuar l'obra com a actor. Abans que pugui assabentar-se del que està passant, ha de representar el paper d'un personatge, el nom del qual és John Howell. Al començament només se li acut protestar pel que suposa que és una broma estúpida. Després, i sense adonar-s'én, accepta, perquè pensa que ell també pot divertir-se. No obstant això, tan aviat com surt a l'escenari percep una amenaça latent. Primer, el perill sembla planar damunt seu però, a poc a poc, comprova que un risc encara més gran llisca sobre un altre personatge que comença a demanar-li ajuda, primer de manera quasi imperceptible, després de forma insistent i, per últim, angoixadament.

Hi ha un altre conte de Julio Cortázar que també participa d'elements que interessin tenir a mà. Es tracta de "Continuidad de los parques", inclòs en el recull *Final de juego* (1956). Aquest conte presenta una preocupació molt rellevant per a l'escriptor argentí, el desig d'involucrar el lector com un agent més del relat, un lector que no té cap altra opció que

sentir-se'n partícip, és a dir, que s'allunya de la condició de passivitat a la qual habitualment queda relegat.

Antonio Álamo ha confessat en una entrevista que el que més li va interessar d'"Instrucciones para John Howell" era, al començament, la ruptura dels límits escènics, en definitiva, el viatge que anava del pati de butaques als bastidors i dels bastidors a l'escenari. Aviat va percebre, però, que encara l'interessava més la possibilitat de confrontar l'actor amb el personatge que, per força, es veu obligat a interpretar. Es tracta de mostrar a l'espectador que no hi ha personatge, que només hi ha línies en un paper que han de ser pronunciades per un actor.

Veinticinco años menos un día, que porta per subtítol *El instructor*, és la representació d'una obra d'un dramaturg que té per nom P.D. Green (És important remarcar que fonèticament el nom porta a 'pedegrín', és a dir, 'pelegrí', persona que camina d'un lloc a un altre, que camina per terres estranyes). L'obra de P.D. Green que l'Instructor presenta i dirigeix és *The tea is ready!* i va estar en cartell —segons informa el mateix Instructor en una notícia prèvia— des del 23 de setembre de 1920 fins al 22 de setembre de 1945, és a dir, els vint-i-cinc anys menys un dia del títol general.

S'inicia la representació de l'obra i avança dirigida en tot moment per l'Instructor, que acota cada quadre, informa els espectadors i comunica als actors, contínuament, regles i avisos. En definitiva, el teatre dins del teatre. Però també una divertida comèdia de jocs entre personatges i actors en què David Mamet i Julio Cortázar també hi participen. La traducció de Lurdes Malgrat ara l'apropa al lector en català. Segurament aviat també ho farà als escenaris.

JUAN GONZÁLEZ SOTO

Publicat al diari *El Punt* el 2 d'abril de 2007